

METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM
generálne riaditeľstvo
Tomášikova 4, P. O. BOX 14, 820 09 Bratislava 29

NÁVRH
plánu kontinuálneho vzdelávania

Jún 2009

Obsah

- 1 Úvod
- 2 Metodika tvorby plánu kontinuálneho vzdelávania
 - 2.1 Identifikácia organizácie
 - 2.2 Legislatívne východiská
 - 2.3 Ciele
 - 2.4 Situačná analýza
 - 2.5 Profilácia školy
 - 2.6 Plán kontinuálneho vzdelávania na školský rok
 - 2.7 Systém merania a kontroly
- 3 Záver

Prílohy:

- A. Tabuľka kontinuálneho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov
- B. Návrh plánu profesijného rastu učiteľa na školský rok
- C. Plán kontinuálneho vzdelávania na školský rok

1 Úvod

Dlho očakávané prebiehajúce zmeny v školstve sú významné a nie sú jednoduché. Nová legislatíva jasne definuje ďalšie smerovanie rozvoja profesionality pedagógov. Profesionálny rozvoj bude zabezpečovaný kontinuálnym vzdelávaním ako súčasť celoživotného vzdelávania. Ide o sústavný proces nadobúdania vedomostí, zručností a spôsobilostí, ktorého cieľom je získať, udržiavať, obnovovať, zdokonaľovať, rozširovať a dopĺňať profesijné kompetencie pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca. Ide o kompetencie potrebné na štandardný výkon pedagogickej alebo odbornej činnosti, avšak aj na výkon špecializovaných činností a na výkon riadiacich činností. Dôležité je aj získanie profesijných kompetencií potrebných na splnenie kvalifikačných predpokladov na vyučovanie ďalšieho aprobačného predmetu, predmetov študijného odboru alebo na doplnenie kvalifikačných predpokladov.

Rozhodujúcim činiteľom na naplnenie tohto cieľa sa stáva vedenie školy alebo školského zariadenia, najmä vedúci pedagogický zamestnanec – riaditeľ. Práve on zodpovedá za kontinuálne vzdelávanie, ktoré koordinuje podľa ročného plánu kontinuálneho vzdelávania vyplývajúceho z cieľov výchovy a vzdelávania alebo z cieľov výchovno-poradenskej a terapeuticko-výchovnej činnosti školy alebo školského zariadenia.

Metodicko-pedagogické centrum ponúka jednoduchý a zrozumiteľný materiál určený riaditeľom škôl a školských zariadení, aby im poskytlo metodiku na spracovanie plánu kontinuálneho vzdelávania.

2 Plán kontinuálneho vzdelávania

Neexistuje ideálny vzor plánu, pretože plán a jeho štruktúra bude vždy závisieť od charakteru školy alebo školského zariadenia. Zameriavame sa na časti, ktoré má obsahovať každý plán.

2.1 Identifikácia organizácie

Má obsahovať predovšetkým:

- Názov organizácie
- Sídlo organizácie
- Štatutárny orgán
- Zriaďovateľ
- Kontakt (telefón, fax, e-mail,)
- Počet zamestnancov

2.2 Legislatívne východiská

Podľa § 153 zákona č. 311/2001 Z. z. (Zákonníka práce) v znení neskorších predpisov sa zamestnávateľ stará o prehlbovanie kvalifikácie zamestnancov alebo o jej zvyšovanie. Zodpovednosť vedúceho pedagogického zamestnanca – riaditeľa za ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov vyplýva aj z § 5 ods. 2 písm. c) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov a je v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon).

Všetky ciele a nové pojmy uvedené v materiáli sú v súlade so zákonom o pedagogických zamestnancoch a s vyhláškou o kontinuálnom vzdelávaní.

2.3 Ciele

Hlavný cieľ

Kontinuálne vzdelávanie ako súčasť celoživotného vzdelávania zabezpečuje u pedagogických a odborných zamestnancov sústavný proces nadobúdania vedomostí, zručností a spôsobilostí s cieľom udržiavať, obnovovať, zdokonaľovať a dopĺňať profesijné kompetencie potrebné na výkon pedagogickej praxe a na výkon odbornej činnosti so zreteľom na premenu tradičnej školy na modernú.

Schopnosť inovovať obsah a metódy výučby, skvalitniť výstupy výchovno-vzdelávacieho procesu, byť pripravený reagovať na potreby trhu práce a zmeny vo svojej vzdelávacej politike je súčasťou práce vedúceho pedagogického zamestnanca.

Ďalšie čiastkové ciele vychádzajú z druhov kontinuálneho vzdelávania a z priznávania kreditov. *Uvádzame príklady.*

1. **Adaptačné vzdelávanie** umožní získať profesijné kompetencie potrebné na výkon činností samostatného pedagogického zamestnanca alebo samostatného odborného zamestnanca, ktoré nezíska absolvovaním študijného programu alebo vzdelávacieho programu v požadovanom študijnom odbore poskytujúcom žiadaný stupeň vzdelania. Je určené pre začínajúcich pedagogických a odborných zamestnancov školy alebo školského zariadenia. **Za tento typ vzdelávania sa nezískavajú kredity.**
2. **Aktualizačné vzdelávanie** poskytne aktuálne poznatky a zručnosti potrebné na udržanie si profesijných kompetencií na štandardný výkon alebo na prípravu na vykonanie atestácie. **Za tento typ vzdelávania sa získavajú kredity.**
3. **Inovačné vzdelávanie** umožní pedagogickým zamestnancom zdokonaľiť si profesijné kompetencie potrebné na štandardný výkon pedagogickej činnosti alebo na štandardný výkon odbornej činnosti. **Za tento typ vzdelávania sa získavajú kredity, okrem funkčného inovačného vzdelávania, za ktoré sa kredity nezískavajú.**
4. **Špecializačné vzdelávanie** zabezpečí získať profesijné kompetencie potrebné na výkon špecializovaných činností.

Pedagogickým zamestnancom – špecialistom je triedny učiteľ, výchovný poradca, kariérový poradca, uvádzajúci pedagogický zamestnanec, vedúci predmetovej komisie, vedúci metodického združenia alebo vedúci študijného odboru, koordinátor informatizácie, iný zamestnanec vykonávajúci špecializované činnosti určené riaditeľom, napríklad poradca pre vzdelávanie prostredníctvom informačno-komunikačných technológií, špecialista na výchovu a vzdelávanie detí zo sociálne znevýhodneného prostredia, cvičný pedagogický zamestnanec, koordinátor prevencie. Odborným zamestnancom – špecialistom je uvádzajúci odborný zamestnanec, supervízor, iný zamestnanec vykonávajúci špecializované činnosti určené riaditeľom napríklad koordinátor prevencie, výchovný poradca, kariérový poradca. **Za tento typ vzdelávania sa získavajú kredity.**

5. **Funkčné vzdelávanie** umožní získať profesijné kompetencie potrebné na výkon riadiacich činností vedúcich pedagogických a odborných zamestnancov.

Vedúcim pedagogickým zamestnancom alebo vedúcim odborným zamestnancom je riaditeľ, zástupca riaditeľa, hlavný majster odbornej výchovy, vedúci vychovávateľ, vedúci odborného útvaru ďalší pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec ustanovený podľa osobitného predpisu. **Za tento typ vzdelávania sa nezískavajú kredity.**

6. **Kvalifikačné vzdelávanie** umožní získať profesijné kompetencie požadované na doplnenie kvalifikačných predpokladov alebo splnenie kvalifikačného predpokladu na vyučovanie ďalšieho aprobačného predmetu. **Za tento typ vzdelávania sa získavajú kredity.**

Ak škola alebo školské zariadenie má pedagogických zamestnancov, ktorí získali vzdelanie absolvovaním študijného programu alebo vzdelávacieho programu v inom ako požadovanom študijnom odbore na výkon pedagogickej činnosti, potrebujú si doplniť kvalifikačný predpoklad pre príslušnú kategóriu a podkategóriu pedagogického zamestnanca získaním vzdelania v oblasti:

- a. pedagogiky, psychológie a didaktiky vyučovacích predmetov alebo didaktiky odborného výcviku, (ďalej len „pedagogická spôsobilosť“) – **nezískavajú kredity,**
- b. pedagogiky, psychológie a didaktiky vyučovacích predmetov alebo didaktiky odborného výcviku a špeciálnej pedagogiky, ďalej len „špeciálno-pedagogická“ spôsobilosť, ak má vykonávať pedagogickú činnosť v triede, v škole alebo v školskom zariadení s výchovno-vzdelávacím programom pre deti alebo žiakov so zdravotným znevýhodnením – **nezískavajú sa kredity,**
- c. ďalšieho študijného odboru alebo aprobačného predmetu – **získavajú kredity.**

Škola a školské zariadenie poskytne priestor iniciatíve učiteľa, umožní mu prezentovať **inovačné postupy svojej práce, ktorými sú najmä autorstvo alebo spoluautorstvo** schválených alebo odporúčaných učebných pomôcok vrátane počítačových programov, učebníc, učebných textov, metodických materiálov a pracovných zošitov, iné tvorivé aktivity súvisiace s výkonom pedagogickej praxe alebo výkonom odbornej činnosti, napríklad výsledky výskumu, patenty, vynálezy, odbornopreventívne programy, odborné články publikované v odbornej literatúre. **Za autorstvo alebo spoluautorstvo sa priznávajú kredity.**

Ak škola a školské zariadenie umožní pedagogickým a odborným zamestnancom absolvovať **vzdelávanie v zahraničí** súvisiace s výkonom pedagogickej činnosti alebo s výkonom odbornej činnosti, tak sa za dané vzdelávanie **v zahraničí priznávajú kredity.**

(Podrobnosti o získavaní kreditov budú súčasťou vyhlášky MŠ SR o kontinuálnom vzdelávaní.)

2.4 Situačná analýza

- Definovanie situácie na škole
Stručne popísať kvalifikovanosť pedagogických a odborných zamestnancov, skladbu študijných a učebných odborov (stredné školy), učebný plán (základné školy).
- Analyzovať požiadavky učiteľov na vzdelávanie, ktoré z danej situácie vyplývajú.
Stručne uviesť potreby profesijného rastu učiteľov so zreteľom na potrebu samotného zamestnanca, analyzovať a porovnať súčasné výsledky činnosti s požiadavkami na jeho činnosť, prioritných zámerov školy a možnosti školy.

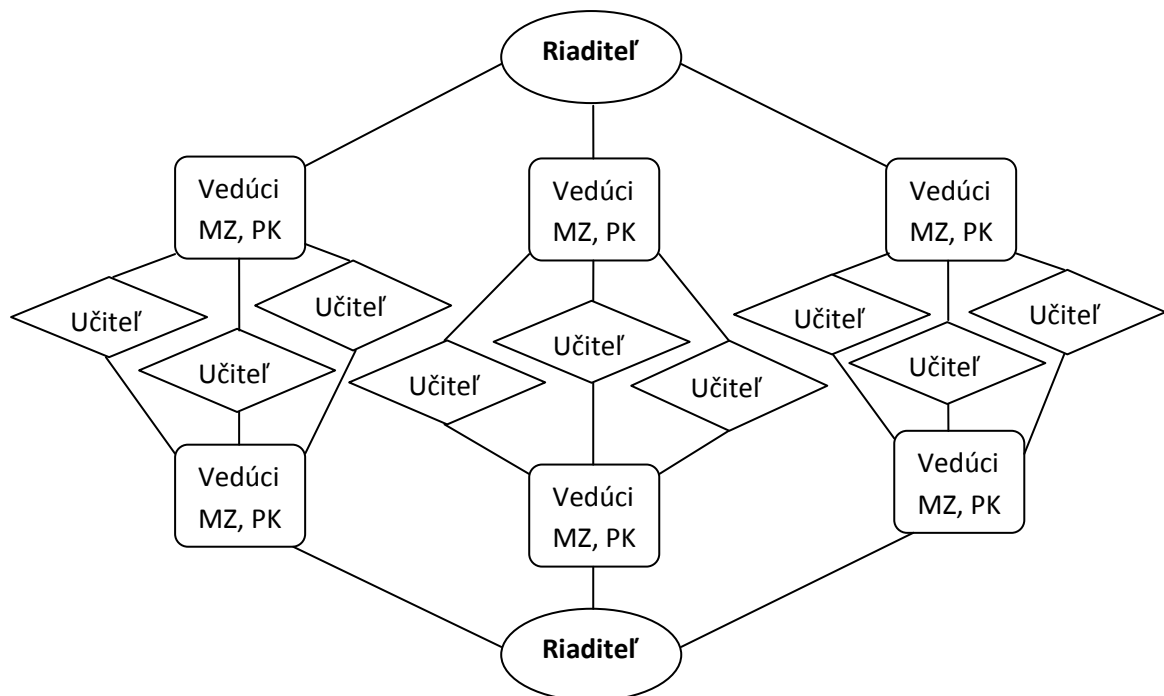
2.5 Profilácia školy

Uviesť stručnú profiláciu školy a školského zariadenia, opísať víziu školy a školského zariadenia.

2.6 Plán kontinuálneho vzdelávania na školský rok

Samotný plán kontinuálneho vzdelávania vychádza z plánov metodického združenia (MZ), predmetovej komisie (PK) a osobného plánu profesijného rastu pedagogického a odborného zamestnanca. Pri zostavovaní a spracovaní osobných plánov profesijného rastu pedagogického a odborného zamestnanca významnú úlohu zohrávajú vedúci MZ a PK, ktorí by mali najlepšie poznať potreby na rozvoj individuálnej kariéry zamestnanca a následne by mali vedieť zosúladiť osobné plány do súboru, ktorý korešponduje s potrebami školy.

Postup znázorňuje schéma na obrázku č. 1.

Obrázok č. 1

2.7 Systém merania a kontroly

Prečo sledovať ?

- Vyhodnotenie vzdelávacích aktivít je východiskom skvalitnenia ďalšieho edukačného procesu na škole, a práve spätnou väzbou s následnou korekciou možno dosiahnuť zdokonalenie systému ďalšieho vzdelávania.

Čo sledovať ?

- Ako škole prospela účasť učiteľov na vzdelávaniach.
- Aké zmeny nastali v procese výchovy a vzdelávania (napr. uplatňovanie získaných zručností, poznatkov, kvalifikácií, zmeny v profesijnom prístupe pedagóga, schopnosť konkretizovať východiská pre riešenie problému a pod.).

Ako sledovať?

- Hospitácie (pozorovanie zmien v edukačnom procese účastníkov vzdelávacej aktivity).
- Autoevalvácia (napr. vlastné hodnotenie plánu profesijného rastu).
- Dotazníky (zistiť ako uplatnili účastníci vzdelávacích podujatí získané poznatky a spôsobilosti vo svojej praxi – odporúčame urobiť s časovým odstupom po ukončení vzdelávacej aktivity).

3 Záver

Metodicko-pedagogické centrum prostredníctvom tohto materiálu vysvetľuje základné pojmy z novej legislatívy, druhy kontinuálneho vzdelávania a priznávanie kreditov, ktoré budú súčasťou plánu kontinuálneho vzdelávania školy alebo školského zariadenia.